

Anvisningar för ansökan om bedömning av reell kompetens grundläggande och/eller särskild behörighet

Uppgifter för grundläggande behörighet

Uppgifterna är indelade i fyra olika områden. Högskolan gör en samlad bedömning, men de olika områdena kan väga lite olika tungt i bedömningen beroende på vilken utbildning du söker.

Områdena är:

1. kommunikation och hantering av svenska språket
2. hantering av engelska språket
3. användning av matematiska förmågor
4. annan kompetens som ger förutsättningar att tillgodogöra sig högskolestudier.

Om du har minst betyget godkänd/alternativt E i

- Svenska/Svenska som andraspråk 1, 2 och 3 eller Svenska/Svenska som andraspråk A + B
- Engelska 5 och 6 eller Engelska B
- Matematik 1a, b eller c eller Matematik A behöver du inte göra de uppgifter som avser din kompetens i det som du har betyg i (svenska, engelska respektive matematik). Då ber vi dig istället bifoga kopia på betyg i ämnet.

1. Kommunikation och hantering av det svenska språket

Läsförståelse

Jag kan ta del av längre texter av olika typ och svårighetsgrad (artiklar och rapporter) samt förstå sammanhang och följa resonemang i den lästa texten. Jag kan även sammanfatta texter jag läst.

- Beskriv i vilka olika sammanhang du läser/har läst och använder/har använt de kunskaper och färdigheter som nämns i påståendet ovan.
- Ge exempel på texter som du utan problem kan ta del av och där du utan svårighet förstår sammanhang och resonemang i texten.
- Välj ut en text och gör en sammanfattning av den texten. Bifoga sammanfattning och den ursprungliga texten.

Skriftlig färdighet

Jag kan skriva en text (till exempel en uppsats eller rapport) som förmedlar information eller innehåller skäl för eller emot en viss ståndpunkt. Jag kan dra slutsatser, argumentera och använda egna texter som arbetsredskap.

- Beskriv i vilka olika sammanhang du skriver/har skrivit och använder/har använt de kunskaper och färdigheter som nämns i påståendet ovan.
- Bifoga exempel på text(er) du skrivit där ovanstående kommer till uttryck.

Muntlig färdighet

Jag kan inför en grupp muntligt framföra information. Jag kan också delta i diskussioner och där argumentera för en ståndpunkt samt resonera kring olika alternativ och möjligheter.

- Beskriv i vilka olika sammanhang du nyttjar/har nyttjat de kompetenser som nämns i påståendet ovan.
- Ge exempel på vad du lär dig av att diskutera och argumentera med andra.

2. Hantering av det engelska språket

Läs- och hörförståelse, samt viss skriftlig och muntlig färdighet

Jag förstår längre framställningar i till exempel föreläsningar och kan följa med i en argumentation på engelska.

Jag kan läsa artiklar och rapporter på engelska som behandlar aktuella problem och som uttrycker attityder och åsikter.

Jag kan även sammanfatta texter jag läst eller föreläsningar jag hört. Jag kan i samtal på engelska utbyta information och åsikter.

De här uppgifterna ska besvaras på engelska.

- Beskriv i vilka olika sammanhang du läser/har läst texter på engelska, tar/har tagit del av information på talad engelska, samt för/har fört samtal på engelska.
- Ge exempel på texter på engelska som du kan ta del av och där du utan större svårigheter förstår sammanhang och resonemang i texten.
- Bifoga en text som du skrivit på engelska, gärna i utbildningssammanhang eller i arbetslivet. Om du inte har någon sådan text; välj ut en text och gör en sammanfattning av den texten. Bifoga sedan både sammanfattning och den ursprungliga texten.

3. Användning av matematiska förmågor

Begrepp, metoder och färdigheter

Jag kan i beräkningssammanhang med säkerhet tillämpa olika räknesätt, hantera de vanligaste måttenheterna samt procent och kan grundläggande geometriska begrepp. Jag kan tolka enkla matematiska samband eller formler. Jag kan lösa rutinuppgifter i vardagslivet samt använda relevanta digitala verktyg, som till exempel miniräknare.

Problemlösning

Jag kan lösa uppgifter där det inte finns något självskrivet tillvägagångssätt. Jag kan kritiskt värdera data, metoder och resultat.

Kommunikation och argumentation

Jag kan föra resonemang, kommunicera och argumentera logiskt, såväl muntligt som skriftligt med hjälp av matematikens symboler, exempelvis obekanta tal som a och x , grafer och diagram.

- Beskriv i vilka olika sammanhang du använder/har använt de kunskaper och färdigheter som nämns i påståendena ovan.
- Ge utifrån egna yrkeserfarenheter eller övrig livssituation konkreta exempel på hur du använder/har använt förmågor som du anser kan knytas till matematik. Exempel på hur du kan visa din förmåga skulle kunna vara att:
  - Ur tidningar och/eller annan press tolka diagram/grafar eller annonser med prisuppgifter av olika slag
  - Tolka ett enkel matematiskt samband, t.ex. $s = v \cdot t$ ("väg/fart/tid") med hjälp av en graf
  - Göra en enkel budget över privatekonomin

4. Annan kompetens som ger dig förutsättningar att studera på högskola

Förutom de kunskaper och färdigheter inom svenska, engelska och matematik som redan nämnts, så är även andra kunskaper och färdigheter viktiga för du ska ha förutsättningar att tillgodogöra dig högskolestudier. Detta kan vara till exempel att kunna:

- inhämta ny kunskap
- reflektera och diskutera utifrån olika perspektiv
- se samband mellan teoretiska modeller och verklighet
- tillämpa kritiskt och kreativt tänkande

Beskriv på vilket sätt du genom erfarenheter från olika områden använder dig av/har skaffat kompetens (annan än den som redan redovisats avseende svenska, engelska och matematik) som ger dig förutsättningar att tillgodogöra dig högskolestudier.

Uppgifter för särskild behörighet

För många utbildningar finns ytterligare förkunskapskrav förutom de som gäller för grundläggande behörighet, och de varierar från utbildning till utbildning (särskild behörighet). De kan vara kurser på gymnasienivå, men också förkunskaper på högskolenivå.

Att uppfylla behörighetskraven på formell väg, till exempel med godkänt betyg i aktuell gymnasiekurs, innebär att du förutsätts ha den kunskap som behövs för att klara av utbildningen – kursens mål täcker garanterat in denna kunskap. Om du har tillägnat dig de nödvändiga kunskaperna på annat sätt måste du, även när det gäller särskild behörighet, beskriva och visa det för högskolan, och även styrka denna beskrivning så långt det är möjligt.

Vilka förkunskaper krävs?

Ofta är inte alla kunskaper och färdigheter som täcks in av de formellt uttryckta behörighetskraven helt nödvändiga för att klara just den specifika högskoleutbildning som du sökt. För att du ska veta vilka kunskaper och färdigheter du ska lyfta fram, behöver du studera förkunskapskraven närmare. Vad innebär till exempel behörighetskravet Matematik 2a/2b/2c eller Matematik B? Du hittar information om gymnasiekurser på Skolverkets hemsida.

<http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser>

Samma princip gäller om förkunskaper på högskolenivå krävs. Studera lärandemålen för det som anges som behörighet till exempel en högskolekurs eller en examen. Beskriv sen dina kunskaper och färdigheter med utgångspunkt från dem.

Beskriv din kompetens

Beskriv den kompetens du har inom det ämnesområde som det särskilda behörighetskravet avser. Om det är exempelvis Matematik 2a/2b/2c eller Matematik B som är det formella förkunskapskravet ska din beskrivning handla om området matematik. Beskriv din kompetens och hur du skaffat den med utgångspunkt från de förkunskapskrav som anges för den utbildning du söker till.

- Var så konkret och tydlig som möjligt när du beskriver till exempel arbetsuppgifter där du använder/har använt vissa kunskaper och färdigheter.
- Skicka i möjligaste mån in exempel – egenproducerat material - som visar på dina kunskaper och färdigheter. Om du till exempel arbetat med att sammanställa statistik, bifoga då en sammanställning som du gjort. Skicka det helst tillsammans med intyg från din arbetsgivare som styrker att du arbetat med det. Bifoga alla dokument som kan styrka din beskrivning.
- Tydliggör att det är just du och ingen annan som producerat det inskickade materialet.

Glöm inte att de inledande anvisningarna om hur du ska gå tillväga vid ansökan gäller oavsett om du ansöker om bedömning av reell kompetens för grundläggande eller särskild behörighet, eller båda.

Vid frågor kontakta Magnus Andrén, Studie- och karriärvägledare magnus.andren@his.se